

Kære Skole- og Børneudvalget

Direktionen i Roskilde kommune har en vision om at være førende på alle væsentlige områder. I forslaget til kapacitetsændringen fra forvaltningen er de pædagogiske perspektiver og børns trivsel i store vs. små institutioner ikke taget tilstrækkeligt i betragtning. Lad os gå forrest og vise at de beslutninger der tages, både er fagligt og økonomisk forsvarlige. Oplægget i den nuværende kapacitetsændring er skrevet med de økonomiske briller på, og det må derfor være acceptabelt at efterspørge en redegørelse, der tager "de bløde værdier" i betragtning.

Tænk hvis Roskilde Kommune gik forrest ved ikke at følge strømmen og lave store børnehuse, fordi der er en økonomisk fordel, men holdt fast i de stadigt eksisterende små institutioner pga. forskning viser, at et godt børneliv skabes bedst i de rammer [1]. I har beslutningsmyndigheden på dette område og kan derved være med til at skabe en kommune som for kommende, nybagte og nuværende forældre vil være den foretrukne: *"Jo mindre børnehaven og den integrerede institution er, jo større er forældrenes tilfredshed. Forældre foretrækker således mindre institutioner til deres børn fremfor de store – et forhold som er i modsætning til tendensen til at bygge flere store institutioner."* [1].

Roskilde Kommune skal være den bedste kommune for alle aldre, og lad os bryste os af, at vi godt tør at bruge ekstra penge på vores velfærd. Et godt børneliv er ikke kun godt for det enkelte barn, men godt for familien og de offentlige tilbud som barnet er i - det er økonomisk og menneskeligt bæredygtigt!

I forslaget til kapacitetsændringen fra forvaltningen vedr. hvordan der kan ske en tilpasning af antallet af pladser, der medvirker til at sikre bæredygtige dagtilbud af høj kvalitet henvises til *"Pædagogisk kvalitet i store og små institutioner"* af Grethe Kragh Müller og Charlotte Ringsmose, 2015 [1] i forhold til hvordan en lille og stor institution defineres.

I forslaget beskrives på s.1 *"at et stort antal tomme pladser over en længere periode har forskellige uhensigtsmæssige konsekvenser i de enkelte dagtilbud for både kvaliteten i dagstilbuddet samt børnefællesskaberne, og for dagtilbuddets økonomi og ejendomsdrift."*

Det er ikke tydeligt i forslaget, hvad de uhensigtsmæssige konsekvenser i de enkelte dagtilbud for både kvaliteten og børnefællesskaberne er bygget på. Men ud fra undersøgelsen [1] er dette ikke problem der beskrives, men undersøgelsen viser at større personalenormering er en fordel for kvaliteten (s.10). Tomme pladser giver flere hænder og øger personales mulighed for at udøve en anden kvalitet end ved de normale normeringer. Som forældre til 3 børn er det vores erfaring, at der tydeligt er en forskel i personalets overskud de dage, hvor der har været få børn på stuerne pga. fx. sygdom.

Der har i mange år været fokus på, at pædagogerne i institutionerne er pressede. Skulle vi ikke som kommune prøve at bruge denne reducere af børnetal til vores fordel, og prøve at skabe nogle andre rammer for børn og ansatte i institutionerne?

Det ville være yderst interessant, at undersøge børns og ansattes trivsel, samt betydningen for Roskildes by, hvis vi gjorde noget, som var anderledes og ikke stræber efter at fylde samtlige institutioner op. Kunne dette skabe færre børn der mistrives, så der skal bruges mindre ressourcer på støtte, vil vi se mindre sygefravær hos de ansatte, vil tilflyttere til byen stige, vil rekruttering af fagligt dygtige pædagoger stige, vil vi se institutioner bruge lokalmiljøet mere, fordi der er hænder og mentalt overskud til det, og vil det have betydning

for overgangen fra børnehave til skole? Kan der komme et nyt forslag fra forvaltningen som også inddrager andre perspektiver på økonomien? At gøre tingene anderledes, vil kræve at den økonomiske styring af dagtilbuddene også ændres - hvornår har der sidst været en evaluering af den nuværende økonomiske styring?

I tabellen nedenfor fremgår information fra forslaget til kapacitetsændringen, og hvad undersøgelsen [1] viser.

Derudover er også inkluderet uddrag fra [1], som er interessant i forhold til den kommende beslutning på området om at lukke endnu flere af de små institutioner i kommunen. Det anbefales, at I selv finder undersøgelsen på nettet (den er gratis) og selv ser den igennem, da ikke alle pointer er inddraget nedenfor.

Uddrag fra <i>“Forslag til kapacitetsændringen”</i>	Uddrag fra <i>“Pædagogisk kvalitet i store og små institutioner”</i> [1]
<p>Side 2: <i>“Når børnegrupperne i de forskellige dagtilbud bliver små, er det vanskeligt at sikre et børnefællesskab, som alle børn kan se sig ind i og føle sig som en del af. Deltagelse i stærke børnefællesskaber er afgørende for, at alle børn udvikler sig, lærer, trives og dannes. Det styrkes, når børnefællesskaber er mangfoldige og med børn i forskellige årgange, med forskellige interesser og med forskellige udtryk.”</i></p>	<p>Side 11: <i>“I både store og små institutioner har børnene en række muligheder for at leg og aktiviteter. I de små institutioner har børnene dog flere muligheder for at lege uforstyrret, de må oftere være med i en leg, de leger oftere på tværs af køn og alder og der er mindre dril og færre konflikter. Børnene får hjælp til løsning af konflikter i både store og små institutioner, men det sker oftere i de små.”</i></p> <p>Side 16: <i>“I de store institutioner kender børnene de andre børn på samme stue, men ikke alle de andre børn i børnehaven. De leger med børn på samme alder fra deres egen stue. Der er dog en række udfordringer i forhold til at finde steder, hvor de kan lege fordybet og uden at blive forstyrret, både i grupperumme og på legepladsen. Når der ikke er tilstrækkelige legesteder og legetøj til børnene, bliver det vanskeligt for de mindste børn. Det er svært for nogle børn at finde en position i børnegruppen, og de får ikke så ofte hjælp til det. De kender ikke alle de voksne, og søger ikke så ofte hjælp hos dem, de ikke kender. Børnene i både store og små institutioner giver udtryk for dril og konflikter mellem børnene, men børnene fra de store institutioner nævner det oftere. Både i de store og små institutioner får børnene hjælp til løsning af konflikter, men børnene i de små institutioner får det oftere, selv om de er bedre til selv at løse dem.”</i></p>
Side 4:	Side 15:

<p><i>“Det faglige miljø for medarbejderne har stor betydning for at sikre en tilstrækkelig pædagogisk kvalitet som står mål både med lovgivningsmæssige krav samt forventninger fra forældre og børn.”</i></p>	<p><i>“Både i de store og i de små institutioner er pædagogerne glade for samarbejdet med deres kolleger, men i de store institutioner er der en række udfordringer i forhold til at opnå et godt samarbejde. De mange ansatte og mange nyansatte pædagoger gør det desuden svært at opbygge en fælles kultur i institutionen, og den mulighed der med flere ansatte pædagoger er i en stor institution for faglig sparring, kan ikke udnyttes på grund af manglende tid.”</i></p> <p>Side 13: <i>“De store institutioner er særligt udfordret på de indikatorer, der handler om relationer, fordi det ikke er muligt for ledere og pædagoger at kende alle børn, i modsætning til de små institutioner, hvor lederen og pædagogerne har et tæt kendskab til alle børn og forældre, og hvor der er bedre mulighed for personlig kontakt og nærvær.”</i></p>
<p>Side 4: <i>“Når der er flere medarbejdere samlet, kan det give mulighed for bedre faglig sparring, mens der i dagtilbud med mindre personalegrupper er både færre kompetencer at trække på og færre personaler at fordele opgaverne imellem sådan at tiden til den faglige udvikling må nedprioriteres”</i></p>	<p>Side 72: <i>“Særligt i de store institutioner fremhæves dette som betydningsfuldt, men også, at betingelserne for at opnå dette gode samarbejde kan være vanskelige, bl.a. fordi der er så mange pædagoger, fordi det kan være vanskeligere at nå at kommunikere med de andre i dagligdagen og fordi det kan være vanskeligere at opbygge en fælles kultur i samarbejdet i en stor institution. Nogle pædagoger giver endvidere udtryk for, at der er forskel på, hvor godt man kender hinanden i en stor institution. Overvejende gives udtryk for at man kender hinanden i nabogrupperne, men at man har et perifert kendskab til de øvrige kolleger i institutionen”</i></p>
<p>N/A</p>	<p>Side 14: <i>“En af de helt store forskelle på arbejdsbetingelserne i en stor og en lille daginstitution er antallet af børn, som pædagogerne kommer i kontakt med og skal forholde sig til. Selvom også pædagogerne i de store institutioner mener, at omsorg, nærhed og anerkendende relationer er helt centralt for pædagogisk kvalitet i arbejdet, kan det være svært at opnå dette i dagligdagen, fordi det ikke for dem at kende alle børnene. Det kan lykkes på stuen, men på flere tidspunkter på</i></p>

	<p><i>dagen, og når de flyttes rundt på stuerne, er pædagogerne sammen med børn, de ikke kender så godt, og som heller ikke kender dem. Udover at dette giver mindre nærvær, betyder det også noget for planlægningen af de pædagogiske aktiviteter, så disse tager udgangspunkt i børnenes alder, udviklingsniveau og interesser. Der er da også oftere end i de små institutioner observeret krav og aktiviteter, der ikke svarer til børnenes alder og udvikling. Nogle pædagoger vurderer, at det kan være hårdt, særligt for de små børn at være sammen med så mange forskellige børn og voksne, når de er udenfor stuerne eller disse slås sammen.”</i></p>
N/A	<p>Side 11: <i>“En af de bekymringer, der har været omkring store institutioner er, at kontakten og nærværet mellem pædagogerne og børnene er mindre i en stor institution, hvorved børnenes trivsel og udvikling vil blive dårligere. Undersøgelsen bekræfter denne antagelse.</i></p>
N/A	<p>Side 11: <i>“Hovedkonklusionen af undersøgelsen er, at der er en række udfordringer i store daginstitutioner i forhold til at udvikle pædagogisk kvalitet, og dermed give børnene gode muligheder for trivsel, læring og udvikling. Det kan derfor ikke anbefales at oprette store daginstitutioner med over 100 børn. Af hensyn til datamængden er der i undersøgelsen fokuseret på store og små institutioner. Det kan dog siges, at melleminstitutionerne, i undersøgelsen mellem 60 og 90 børn, rummer nogle af de fordele, som de små institutioner har, men begynder at have nogle af de udfordringer, der ses i de store institutioner.”</i></p>
N/A	<p>Side 21: <i>“Det er kendetegnende for de store institutioner i den kvalitative undersøgelse, at man benytter sig af den større personalegruppe til at flytte personale rundt ved sygdom, ferie. Dette fremgår også af</i></p>

	<p><i>spørgeskemaundersøgelsen, at man i de store institutioner i højere grad dækker hinanden ind ved sygdom og ferie. Det kan have konsekvenser for kontinuiteten for børn og voksne og dermed for den nærvær og kvalitet børnene møder i hverdagen. Undersøgelser viser, at voksen-barn relationen har stor betydning for barnets udviklingsmuligheder og at kontinuitet og stabilitet især har betydning for udsatte børn.”</i></p>
N/A	<p>Side 14: <i>“Lederen i en stor institution har en større budget at flytte rundt med og ser en række fordele af dette, bl.a. en bedre mulighed for en fagligt set bredere personalegruppe, kurser, efteruddannelse og personalegoder, f.eks. studierejser. Ligeledes ses det som en fordel, at personalet kan flyttes rundt og vikariere for hinanden, når der er sygdom. Undersøgelsen viser dog, at disse fordele bliver højere oppe i systemet og ikke når ned til børnene i form af en bedre kvalitet i dagligdagen”</i></p>
N/A	<p>Side 48: <i>“Dette betyder, at betingelserne for at opnå pædagogisk kvalitet i dagligdagen er dårligere i de store institutioner end i de små. I de store institutioner er der flere udfordringer for personalet i forhold til at opnå de positive og nære relationer, der er en forudsætning for at børnene kan trives og udvikle sig, fordi der er flere børn de voksne skal forholde sig til. Desuden viser undersøgelser som nævnt, at der opstår flere konflikter mellem børnene, når der er flere børn på mindre plads, hvilket også giver dårligere betingelser for at opnå den gode kvalitet i dagligdagen, der har betydning for børnenes trivsel og læring.”</i></p>
	<p>Side 12: <i>“Forskning viser, at uddannet personale organiserer arbejdet bedre, giver mere</i></p>

	<p><i>aldersrelevante udfordringer til børnene og er mere venlige og støttende overfor børnene. Den kvalitative del af undersøgelsen viser her, at der er mere uddannet personale i de små institutioner end i de store (i gennemsnit 77 % i de små institutioner mod 59 % i de store). Der er desuden flere pædagoger med efteruddannelse i de små institutioner (31,2 % i de små, mod 9 % i de store). Dette må antages at medvirke til at spille en rolle for den pædagogiske kvalitet i dagligdagen, hvilket også viser sig i undersøgelsen, hvor der f.eks. er registreret flere aldersrelevante krav og aktiviteter for børnene i de små institutioner end i de store”</i></p>
--	--

Tak for jeres tid.

Med venlig hilsen
Gustav Holst Eskildsen

Referencer

[1] Grethe Kragh Müller og Charlotte Ringsmose, 2015: ”Pædagogisk kvalitet i store og små institutioner”.